

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В. Г.
“ ____ ” _____ 2017 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 “Фінанси і кредит”

за темою:
**«Фінансові результати фінансово-господарської діяльності суб`єктів
підприємництва»**

Виконавець:
студентка фінансово-економічного
факультету

Галагоц Катерина Валеріївна

/підпис/

Науковий керівник:
старший викладач

Бондаренко Павло Валерійович

/підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	6
1.1. Сутність та джерела формування фінансових результатів.....	6
1.2. Рентабельність та показники, що її характеризують.....	13
1.3. Оцінка формування, розподілу та використання фінансових результатів.....	16
РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТА КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ М.ОДЕСИ»	22
2.1. Методичні підходи до аналізу фінансово-господарської діяльності.....	22
2.2. Аналіз формування та використання прибутку підприємства КП «Теплопостачання м.Одеси».....	25
2.3. Оцінювання показників рентабельності КП «Теплопостачання м.Одеси».....	32
РОЗДІЛ 3 ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ М.ОДЕСИ»	50
3.1. Розробка заходів щодо оптимізації витрат на КП «Теплопостачання м.Одеси».....	50
3.2. Вдосконалення напрямків використання фінансових результатів КП «Теплопостачання м.Одеси»	54
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Підприємства теплопостачання являють собою одну з найбільш значущих підгалузей житлово-комунального господарства, їх діяльність спрямована на забезпечення комфортабельних умов проживання. Основною метою діяльності підприємства є здійснення виробничо-технічної діяльності, спрямованої на надійне та безперебійне забезпечення споживачів тепловою та електричною енергією, одержання прибутку для здійснення діяльності підприємства. Це найбільш сумнівний сектор, що має непрозору тарифну політику, чималі втрати теплової енергії та відзначається відсутністю збалансованої стратегії майбутнього розвитку. Головною проблемою для споживачів є якість послуг та їх досяжність. Спеціально занижені ціни призводять до стабільного зношування активів, що забезпечують постачання тепла (та газу), що призводить до зниження якості теплопостачання. До головних чинників, що істотно впливають на становище що склалося: поганий технічний стан об'єктів теплової енергетики, застарілий житловий фонд, що призводить до зайвих втрат тепла при виробництві, транспортуванні і споживанні, знос фондів, кадрове питання. Вирішення зазначених проблем належить до повноважень органів місцевого самоврядування, що забезпечується відповідним законодавством. Недовершене законодавство та система ціноутворення не дають поштовх до широкого запровадження заходів відносно посилення енергоефективності. Недостатність потрібних інвестиційних коштів для модернізації основних фондів теплової енергетики та житлового фонду не дозволяє втілювати в життя сучасні технології в цій сфері. Над вирішенням напрямків використання фінансових результатів та напрямків вдосконалення їх використання працюють такі вітчизняні та закордонні вчені, як: О. Абрамова, О. Нагорна, О. Гуцалюк, Л. Шаповал, М. Шапочка, О. Череп, О. Хом'як, В. Світлична, Є. Кулягіна та інші.

Актуальність теми. Становище справ у комунальному теплопостачанні вимагає всеосяжного дослідження, аналізу та розробки доступної політики подальшого розвитку. Фінансове становище підприємств теплопостачання

погіршилося в результаті реформ. Головним приводом складності перебудови капіталомісткої теплоенергетики є дефіцит накопичення власних фінансових засобів на його підприємствах. Це результат загальноекономічного перебігу подій у країні: зростання темпів інфляції, високий рівень неплатежів споживачами, недофінансування з боку бюджетів усіх рівнів, несучасної організаційної структури управління в цій галузі, недостатньої організації виробництва. Посилює проблеми підприємств теплопостачання нехватка мотивації до зменшення витрат, зниження ресурсної ефективності; лімітованість фінансових засобів на відновлення основних фондів. Для підприємств теплопостачання головним питанням є фінансова стабільність. Їм не вистачає доходів для реалізації належних інвестицій у мережі центрального теплопостачання, що веде до зниження якості послуг та росту операційних витрат. Тому підвищення ефективності напрямків використання фінансових результатів є актуальним завданням сьогодення.

Метою дослідження є визначення напрямків ефективного використання фінансових результатів підприємств теплопостачання.

Задачі дослідження. Для досягнення поставленої мети вирішувались наступні задачі:

- визначення сутності та джерел формування фінансових результатів;
- характеристика рентабельності та показників, що її характеризують;
- дослідження способів управління формуванням, розподілом та використанням фінансових результатів;
- визначення методики аналізу фінансово-господарської діяльності;
- оцінювання показників рентабельності;
- визначення напрямків використання фінансових результатів та їх ефективність;
- розробка заходів щодо оптимізації витрат;
- вдосконалення напрямків використання фінансових результатів.

Об'єкт дослідження – економічні процеси, які супроводжують управління фінансовим результатом на КП «Теплопостачання міста Одеси».

Предмет дослідження – доходи та фінансові результати фінансово-господарської діяльності комунального підприємства теплопостачання.

Методи дослідження. Теоретичну основу дипломної роботи становлять фундаментальні монографічні роботи та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів з теорії фінансів, фінансового менеджменту, напрямків використання фінансових ресурсів. Для здобування поставленої мети використано наступні методи дослідження:

- теоретичного узагальнення – для визначення сутності, проблем та заходів їх вирішення підприємств теплопостачання та виявлення соєрідних ознак їх діяльності, обґрунтування теоретичних положень формування фінансового результатів діяльності підприємств теплопостачання;
- аналізу та синтезу – для з'ясування фундаментальних складових фінансових результатів фінансово-господарської діяльності підприємств теплопостачання, створення складу показників аналізу фінансових результатів та напряму їх використання, для визначення переліку факторів впливу на обсяг грошових потоків підприємств;
- компаративного аналізу – для порівняння фактичних даних діяльності підприємств теплопостачання з даними за минулі роки;
- коефіцієнтного аналізу – для характеристики фінансового стану підприємств теплопостачання;
- однофакторного регресійного аналізу – для виявлення чутливості фінансових результатів до факторів впливу на їх обсяг;
- графічний – для схематичного зображення основних теоретичних та практичних положень дипломної роботи.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, фінансова звітність КП «Теплопостачання міста Одеси».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження теоретичних аспектів теми дозволяє зробити висновок, що управління фінансовими результатами підприємства є одним з головних завдань на підприємстві, що характеризується кількісними показниками прибутку та збитку.

1. Під фінансовим результатом розуміємо результат діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між загальною сумою доходів та відповідних їм витрат, виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку). Рентабельність як показник дає уявлення про достатність чи недостатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, які впливають на виробництво та реалізацію та взагалі на діяльність підприємства. Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання. Основні показники рентабельності підприємства: рентабельність продаж, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу. Чим більший прибуток тим ефективніше відбувається розвиток і з'являються можливості для розширення виробничої діяльності підприємства. Таким чином, основним показником для визначення ефективності діяльності підприємства є рентабельність.

2. Прибуток є одним із ключових показників, які характеризують результати господарської діяльності підприємства. Він виступає основним джерелом для фінансування його розвитку, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Отримання прибутку є головною метою підприємницької діяльності. Створення дієвого механізму управління прибутком на підприємстві сприятиме оптимізації його доходів і витрат, джерел фінансування, що дозволить забезпечити стабільний розвиток підприємства у довгостроковому періоді.

3. Проведене в рамках другого розділу роботи дослідження показало, що в системі управління прибутком підприємства існують значні

недоліки та пробіли. Найбільш невдалим у цьому плані є 2016 рік, коли рівень збитковості підприємства є максимальним, темпи зниження спостерігаємо і по доходам і по витратам, проте темпи зниження доходів перевищують відповідний показник по витратам. Виручка від реалізації послуг підприємства у даному році є меншою від 2015 року.

4. Загалом, проведене дослідження свідчить про доцільність розробки ряду рекомендацій направлених на підвищення рівня рентабельності суб'єктів господарювання та покращення системи управління його фінансовими результатами. Для аналізованого підприємства доцільним підвищення якості послуг. Як правило, лічильники в будинках встановлюються разом з індивідуальним тепловим пунктом (ІТП), що дає можливість зменшити вартість теплопостачання, підвищити доходи, підвищити ефективність. Також важливим кроком є економія енергоресурсів і зниження тепловтрат за допомогою здійснення комплексу інженерно-технічних заходів, головні з яких є модернізація систем тепло- й водопостачання, використання нетрадиційних джерел енергії.

5. Відносно розподілу фінансових результатів, то тут чітко простежується наступна тенденція в процесі управління фінансовими результатами КП «Теплопостачання м.Одеси» - у випадку отримання від'ємного фінансового результату, уся сума збитку списується на власний капітал зменшуючи його. Характерною рисою для КП «Теплопостачання м.Одеси» протягом 2014-2016 років було те, що сума збитку повністю відноситься до власного капіталу – тобто в пасиві підприємства можна простежити протягом цього періоду збільшення суми нерозподіленого збитку. Відмітимо, що отримані у 2014-2016 роках збитки суттєво вплинули на рівень фінансової стійкості та платоспроможності КП «Теплопостачання м. Одеси», оскільки на підприємстві зовсім відсутній власний капітал.

6. Зростання фінансового результату можливе шляхом підвищення тарифів на послуги з теплопостачання для бюджетних та інших споживачів і встановлення їх на рівні економічно обґрунтованих та надання дотації з

бюджету м. Одеси КП «Теплопостання м.Одеси» в повному обсязі на покриття різниці в тарифах для населення, запровадження підприємством енергозберігаючих технологій, що дасть змогу зменшити витрати, а також витрати тепла в мережах, зниження собівартості надання послуг, збільшення обсягів надання послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М. Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія / М. Д. Білик, Т. О. Білик. – Київ : ТОВ «ПанТот», 2012. – 280 с.
2. Борисов А. Б. Большой экономический словарь / А. Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2003. – 895 с.
3. Філімоненков, О. С. Фінанси підприємств [Текст] : Навчальний посібник / О. С. Філімоненков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Кондор, 2005. – 400 с.
4. Вороніна, О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства [Текст] : автореферат : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами / О.О. Вороніна; Харківський нац. економічний ун-т. – Харків, 2009. – 25 с.
5. Луговий, В.А. Облік капіталу, позичок і фінансових результатів [Текст]/ В.А. Луговий. – М.: АТ "ІНКОНСАУДІТ", 1995. – 128 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99>. – 25.04.2013.
7. НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" / Законодавство України : сайт. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
8. Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]/Ф.Ф. Бутинця. - 8-ме вид., доп. і перероб. -Житомир: ПП "Рута", 2009.-912с.
9. Стеців Р.І. Організація внутрішнього аудиту економічних об'єктів/ Стеців Р.І., Стеців І.І // Матеріали науково-практичної конференції –Рівне: 2011.
10. П. А. Економіка : підр. / П. А. Самуельсон ; пер. с англ. – С. : Ахтіар, 1995. – 384 с.

11. Бердар М. М. Фінанси підприємств: навч. посібн. / М. М. Бердар – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352с.
12. Економіка підприємства: навч. посібн./ В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с. 3
13. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко - К. : Знання, 2012. - 390 с.
14. Чигріна К. О. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення [Електронний ресурс] / К. О. Чигріна / Науковий огляд. – 2015. – № 12. – Режим доступу : <http://oaji.net>
15. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. пос. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2005. – 654 с
16. Васильєв В.В. Шляхи підвищення результативності українських підприємств / В.В. Васильєв // Фондовий ринок. – 2014. - №12. – с. 11-14.
17. Скалюк Р.В. Економічний механізм управління фінансовими результатами промислових підприємств: теоретичні основи забезпечення функціонування / Р.В. Скалюк // Економічний вісник Донбасу. – 2011. - №2. – С. 86-93.
18. Базилевич В.Д. Філософія економіки. Історія: монографія / В.Д. Базилевич, В.В. Ільїн. – К.: Знання, 2011. - 1198 с.
19. Власова, Н. О. Ефективність формування фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі [Текст] : монографія / Н. О. Власова, І. Ю. Мелушова. – Харків : ХДУХТ, 2008. – 280 с.
20. Бланк І. А. Управління прибутком / Бланк І. А. – К. : «НІКА», 2008. – 324 с.
21. Мірошниченко О.Ю. Механізм управління прибутком вітчизняних підприємств / О.Ю. Мірошниченко, Ю.В. Корконос. // Бізнес Інформ. – 2014. –№ 5. - С. 280–285.
22. Господарський кодекс України: станом на 8 грудня 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

23. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Електронний ресурс] / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – №1.
24. Нестерова С. В. Методологічні основи факторного аналізу у процесі оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / С.В. Нестерова, Є.Ю. Делеган. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_1/statti/52.htm
25. Шуляк П.М. Фінанси підприємства: Підручник. - 5-е вид., Перераб. і доп. - М.: Видавничо-торгова корпорація «Дашков і К», 2012.
26. Короткевич О. В. Рентабельність господарської діяльності підприємств. //Економіка і прогнозування. - 2008. - №3. - С. 61-69.
27. Таукешева Т. Д. Механізми реалізації державної політики у сфері енергоефективності та енергозбереження [Електронний ресурс]/ Т. Д. Таукешева. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2015-3/doc/2/03.pdf>.
28. Гор А. Інвестиції в енергоефективність = економія витрат на тепло [Електронний ресурс] / А. Гор // Україна комунальна. – Режим доступу: <http://jkg-portal.com.ua/>
29. Фурса В.А., Зубенко Т.М. Шляхи підвищення розвитку та функціонування підприємств теплоенергетики // Вісник НТУ «ХП». – №20 (993). – Х.: НТУ «ХП», 2013. – С. 58-64.
30. Єсіна В.О. Впровадження інноваційних технологій в систему тепlopостачання міст / В.О. Єсіна, В.В. Шевчук //Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2013. – № 2. – С. 53–64. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eupmg_2013_2_7.pdf
31. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підручник. — 6-те вид. допов. і перероб. — К.: Алерта, 2013. 982 с.
32. Фурса В.А., Зубенко Т.М. Шляхи підвищення розвитку та функціонування підприємств теплоенергетики // Вісник НТУ «ХП». – №20 (993). – Х.: НТУ «ХП», 2013.

33. В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко та ін. Фінансовий менеджмент: підручник / за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів«Магнолія 2006», 2014. – 344с.
34. Букало Н. А. Ефективна система управління дебіторською заборгованістю, як основний фактор впливу на платоспроможність і ліквідність підприємства / Н. А. Букало, В. В. Ляшук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2014. - Вип. 11(2). - С. 44-70.
35. Фінансовий менеджмент [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. І. О. Школьник та В. М. Кремень; [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 488 с.
36. Ващенко Н.В. Чинники формування та ефективності використання потенціалу оборотних активів підприємства /Н.В. Ващенко, Ю.І. Максимович // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6. – С. 330–335.
37. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами діяльності)) / Г. І. Базецька, В. Г. Федорова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2014. – 259 с.
38. Економічний аналіз: навчальний посібник /Н.А. Волкова, А.І. Ковальов, О.П. Крижановська, А.М. Лебедева та ін.; за ред. проф. О.П. Крижановської, А.В. Сосновського. – Одеса, 2013. – 224 с .
39. Піддубна Л. І. Ліквідність та платоспроможність як індикатори фінансового стану підприємства / Л. І. Піддубна, П. В. Смірнова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2013.
40. Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства / Н. Яцишин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету „Економічна думка”, 2013. – Вип.

41. Москаленко В. П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства / В. П. Москаленко, О. Л. Пластун // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 6. – С. 181–191.
42. Фінансово-економічний аналіз діяльності комунальних підприємств: [підручник] / М. Л. Коробов. – К. – 2012. – 380 с.
43. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / З. В. Герасимчук, І. М. Вахович ; Луц. держ. техн. ун-т. – Луцьк: Надстир'я, 2014. – 517 с.
44. Фінансовий менеджмент: Підручник / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2013. — 375 с.
45. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: Навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін. ; за ред. А.П. Вожжова. — К. : Знання, 2014. — 324 с.
46. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич. — К.: Знання, 2012. — 341 с.
47. Менеджмент організацій: навчальний посібник / В.І. Гуменник, Ю.С. Копчак, О.С. Кондур. — К. : Знання, 2012. — 503 с.